

վարուց Սրբոյն, Յոյնք եւ Լատինք, նաեւ ընտիր հեղինակք Յայսմաւորաց մերոց, Արեւելցին Կիրակոս՝ որ եւ ուղիղ գրէ Կիզիկէ եւ Խորան, նոյնպէս եւ Անաւարգեցին, եւ այլ հին Յայսմաւորք լաւ եւս՝ Խորայ։ Վասն դրիցն եւ որպիսութեան Խորին անապատի՝ ասէ Ժամանակագիրն, լինել «այժմ անշէն եւ աւերակ, որ հայի ընդ արեւմուտս առօտ (?)»։ զոր 'ի Կիլիկիոյ այժմ Հայք՝ Մեծ-ջուր ասեն, եւ Թուրքն Ուլու-սու կոչեն. եւ 'ի վերայ զլեառն՝ Թէքիրսին կոչեն»։ Ծանօթք անուանց գետոյն եւ լեռինն (եթէ գուցեն) կարեն հետազօտել զանապատն արժանաքնին։ Յիշէ այլուր եւ զկարգադիրն՝ զՄեղրիկն Գէորգ, 'ի սուրբ Ճգնաւորանոցն եւ 'ի Խորին անապատն յաշխարհիս Կիլիկեցոց 'ի Սիս. զոր նորոգեաց Թորոս իշխանն՝ որդին Կոստանդեայ. զոր եւ այժմ աւերակ է. եւ 'ի վերայ դրանն գրեաց նա, (այսինքն շինողն ինքն),

Տէր Աստուած ողորմեա Խօշ Թորոսին»։

Զի՞նչ նշանակիցէ մակ անունդ թոռին Ռուբինի, որ եթէ ստոյգ է՝ հարկ է թէ գրեալ էր Խաւշ։

– Հակիրճ յիշատակարան մի աւետարանի գրելոյ յամի 1311, 'ի նմին գրչէ՝ որոյ գրեալ է եւ զՇարականն (նմանատպեալ յէջ 152), պարզագոյն եւս ծանուցանէ զանապատն՝ 'ի Ձոր Խորնի, հանդերձ որ 'ի նմայն եկեղեցեաւ, եւ զմիւսոյ վանաց անունն՝ այսպէս. «Ի Ձորս Խորնի, ընդ հովանեաւ Սուրբ Տիրամօր եւ Սուրբ Նշանաց, 'ի խցկան միոջ, որ է 'ի հարաւակողմն Պերճեր անապատիս, 'ի խնդրոյ սուրբ եւ ընտրեալ կրօնաւոր քահանայի՝ Պետրոսի, ձեռամբ պիտակ անուն քահանայի Կոստ(անդնի) եւ ողորմելի գերոյ Հեթմնցոյ»։

154. Ակներ վանք եւ Յովհ. Արքայեղբայր.– Ձոր հաւանօրէն ասէի՝ զկալ սորա երբեմն 'ի մենաստանիս յայսմիկ, արդ հաստատէ ինձ վկայութիւն ժամանակակցի նորին եւ գրչակցի. զի ասէ վասն աւետարանի գրելոյ «ձեռամբ Յովհաննու եպիսկոպոսի... 'ի սուրբ ուխտն Ակներ, ուր յոլով ամօք նախ՝ նոցին միաբան էր գրեալ, եւ յոլով արդիւնք անդ արարեալ»։ Յետ այսց բանից յաւելու գրիչն, (բայց սխալ իմն կամ պակաս նշմարի յընդօրինակութեանն). «Ի թուականին Հայոց 'ի ՉԼԶ (1287) 'ի մարտի ամսոյ ԺԳ, 'ի սուրբ Քառասնորդացն պահս. որոյ Տէր Աստուած ողորմեսցի. յորոյ ոսկերսն ցօղ կողից կենարարին Քրիստոսի ցօղեսցի.